

Representantforslag 14 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten og Ingvild Kjerkol

Dokument 8:14 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten og Ingvild Kjerkol om å sikre konkurransedyktige rammebetingelser i meierisektoren

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne mener at markedsbalanse er viktig både for forbrukerne og aktørene i landbruket. Det er derfor viktig å videreføre en markedsregulering som bidrar til lønnsomhet i verdikjeden, avsetningsmuligheter for bøndene, forutsigbarhet når det gjelder råvareleveranser til industrien og tilgang på mat for norske forbrukere over hele landet, og til samme pris.

Landbrukssamvirkene har et spesielt ansvar for markedsregulering for viktige råvarer og målprisoppnåelse, og forslagsstillerne er opptatt av at dette skal videreføres også i framtida. Samvirkeorganiseringen har bl.a. bidratt til en utjevning av prisene til produsentene, uavhengig av driftsenhetens produksjonsomfang og geografiske plassering. Dette har vært vesentlig for at man i dag har en variert bruksstruktur over hele landet. Forslagsstillerne er opptatt av at samvirkets rolle som markedsregulator og avtaker av norske råvarer fra hele landet skal sikres. Et robust landbrukssamvirke med konkurranse i videreforedlingsleddet er avgjørende for å få dette til. Forslagsstillerne er derfor opptatt av å styrke konkurransen i videreforedlingsleddet ved å ivareta aktører som Q-Meieriene og Synnøve Finden, i tråd med de signaler Stortinget tidligere har gitt.

Økt åpenhet omkring reguleringssystemene er en viktig rammebetingelse for å etablere likeverdige

konkurransesbetingelser for alle aktører, særlig innenfor meierisektoren. Forutsigbarhet og langsiktige avkastningsmuligheter er en forutsetning for å stimulere til nyinvesteringer i foredlingsindustrien, og derigjennom økt aktivitet, konkurranse og mangfold i markedet.

Stortinget har gjennom flere vedtak over mange år slått fast at det er ønskelig med mer konkurranse i meierisektoren. I 2001 slo næringskomiteen fast at man ønsket mer konkurranse og aktivitet som kunne gi økt mangfold til forbrukerne i dette markedet.

Forslagsstillerne viser til at SLF (nå Landbruksdirektoratet) i 2012 gjennomførte en evaluering av konkurransepolitiske tiltak i prisutjevningsordningen for melk. Der ble det konkludert med at det blir gradvis økt konkurranse i det norske markedet, at TINE taper markedsandeler, og at Stoltenberg-regjeringens konkurranserettete tiltak hadde virket etter hensikten. Det fremgikk videre at de konkurranserettete tiltakene må videreføres for å bidra til at man fortsatt skal ha flere aktører i meierimarkedet, men at det ikke var behov for ytterligere tiltak.

I 2013 sendte Landbruks- og matdepartementet på høring forslag til justeringer av forskrift om prisutjevningsordningen for melk. Med bakgrunn i evalueringen og høringen foretok Landbruks- og matdepartementet 29. mai 2013 visse justeringer i prisutjevningsordningen for melk, med virkning fra 1. juli 2013.

Forslagsstillerne er av den oppfatning at det har vært et gode for norske forbrukere at det ble etablert konkurranse i det norske melkemarkedet, og at dette har gitt et større utvalg av produkter for forbrukerne. Konkurransetilsynet har imidlertid fremhevet at konkurransevilkårene for uavhengige selskaper er for uforutsigbare og for dårlige. Forslagsstillerne mener derfor tiden er moden for å vurdere ytterligere konkurranserettete tiltak for å oppnå Stortingets målset-

ting, og mener det er nødvendig med en ny gjennomgang av konkurransesituasjonen i meierimarkedet. I en slik gjennomgang må stabilitet og forutsigbarhet for de uavhengige aktørene stå sentralt. Dette vil også styrke legitimiteten til landbrukssamvirket.

Forslagsstillerne mener at distribusjonstilskuddet, kapitalgodtgjørelsen og prisutjevningsordningen er elementer som må gjennomgås i en slik evaluering. Målsettingen med evalueringen må være å komme fram til konkurransepolitiske tiltak som:

- Sikrer forbrukerne tilgang på meieriprodukter over hele landet, til samme pris.
- Sikrer en robust og langsiktig råvareforsyning over hele landet gjennom et sterkt landbrukssamvirke.

- Sikrer en virksom og reell konkurranse i foredlingsindustrien for norske produsenter som baserer seg på norske råvarer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag for å sikre konkurransesituasjonen i meierimarkedet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2015.

8. oktober 2014